

„Láska je trpezlivá, láska je dobrotivá; [...] nerozčuľuje sa, nemyslí na zlé [...] Všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa, všetko vydrží.“

Trpezlivosť

13. katechéza o nerestiach a cnostiach

Drahí bratia a sestry, dobré ráno!

Dnešná audiencia sa mala pôvodne uskutočniť na námestí, ale kvôli dažďu bola presunutá dovnútra. Je pravda, že budete trochu nahusto, ale aspoň nezмокnete. Ďakujeme vám za vašu trpezlivosť.

Minulú nedeľu sme počúvali rozprávanie o Pánovom umučení. Na utrpenie, ktoré znáša, Ježiš odpovedá cnosťou, ktorá síce nepatrí medzi tradičné, no je veľmi dôležitá, je to cnosť *trpezlivosti*. Týka sa prijatia podstupeného utrpenia: nie náhodou má slovo *trpezlivosť* rovnaký základ slova ako *utrpenie*. A práve v pašiách rezonuje trpezlivosť Krista, ktorý s miernosťou a v tichosti prijíma zatknutie, facky a nespravodlivé odsúdenie; pred Pilátom sa nevyhovára; znáša urážky, pľuvance a bičovanie vojakov; nesie ťarchu kríža; odpúšťa tým, ktorí ho pribijajú na drevo, a na kríži nereaguje na provokácie, ale ponúka milosrdenstvo. Takáto je Ježišova trpezlivosť. Toto všetko nám hovorí, že Ježišova trpezlivosť nespočíva v stickej odolnosti voči utrpeniu, ale je *ovocím väčšej lásky*.

Apoštol Pavol v takzvanom „Hymne na lásku“ (porov. 1 Kor 13, 4 - 7) úzko spája *lásku* a *trpezlivosť*. Pri opise prvej vlastnosti lásky totiž používa slovo, ktoré sa prekladá ako „veľkodušná“, „trpezlivá“. Láska je veľkodušná, je trpezlivá. Vyjadruje prekvapujúci pojem, ktorý sa v Biblii často vracia: Boh sa pri našej nevere ukazuje ako zhovievavý, „pomalý do hnevu“ (porov. Ex 34, 6; porov. Nm 14, 18): namiesto toho, aby vylial svoj odpor k ľudskému zlu a hriechu, zjavuje sa ako väčší, pripravený zakaždým začať odznova s nekonečnou trpezlivosťou.

Toto je pre Pavla prvá črta Božej lásky, ktorá pri hriechu ponúka odpustenie. Ale nielen to: je to prvá črta každej veľkej lásky, ktorá vie na zlo odpovedať dobrom, ktorá sa neuzatvára v hneve a sklúčenosti, ale je vytrvalá a obnovuje sa. Trpezlivosť, ktorá začína odznova. Preto je koreňom trpezlivosti láska, ako hovorí svätý Augustín: „Človek je tým silnejší v znášaní akéhokoľvek zla, čím väčšia je v ňom Božia láska“ (*De patientia*, XVII).

Dalo by sa teda povedať, že niet lepšieho *svedectva* o Ježišovej láske ako stretnúť *trpezlivého kresťana*. Pomyslime na to, koľko matiek a otcov, robotníkov, lekárov a sestier, chorých, každý deň v skrytosti skrášľuje svet svätou trpezlivosťou! Ako hovorí Písmo, „lepšie je byť trpezlivý ako silák“ (*Prís 16, 32*). Buďme však úprimní: trpezlivosť nám často chýba. V bežnom živote bývame netrpezliví, všetci. Potrebujeme ju ako „základný vitamín“, aby sme vydržali, ale inštinktívne sa stávame netrpezlivými a na zlo odpovedáme zlom: je ťažké zachovať pokoj, ovládať svoje inštinkty, brzdiť zlé reakcie, zmierňovať hádky a konflikty v rodine, v práci alebo v kresťanskom spoločenstve. Okamžite prichádza odpoveď, nie sme schopní byť trpezliví.

Nezabúdajme však na to, že trpezlivosť nie je len nevyhnutnosťou, ale aj *povolaním*: ak je Kristus trpezlivý, aj kresťan je povolaný byť trpezlivým. A to si vyžaduje, aby sme išli proti prúdu dnes rozšírenej mentality, v ktorej prevláda uponáhľanosť a túžba mať „všetko a hneď, keď sú ľudia gniavení namiesto toho, aby sa počkalo na dozretie situácie, predpokladá sa, že sa zmenia ihneď. Nezabúdajme, že uponáhľanosť a netrpezlivosť sú nepriateľmi duchovného života, prečo je tomu tak? Boh je láska a ten, kto miluje, sa neunavuje, nie je podráždený, nedáva ultimátum, Boh je trpezlivý, Boh vie čakať.

Pomyslime na príbeh o milosrdnom Otcovi, ktorý čaká na svojho syna, ktorý odišiel z domu: trpí s trpezlivosťou, netrpezlivo túži, len po tom, aby ho objal, len čo ho uvidí, ako sa vracia (porov. *Lk 15, 21*); alebo pomyslime na podobenstvo o pšenici a kúkoli, Pán, ktorý sa neponáhľal zničiť zlo vopred, aby sa nič nestratilo (porov. *Mt 13, 29 - 30*). Trpezlivosť nás vedie k tomu, aby sme všetko zachránili.

Bratia a sestry, ako je možné *mať väčšiu trpezlivosť*? Ako učí svätý Pavol, je ovocím Ducha Svätého (porov. *Gal 5, 22*), preto treba o ňu prosiť Kristovho Ducha. On nám dáva silu tichej trpezlivosti, pretože „ku kresťanskej cnosti patrí nielen konať dobro, ale aj vedieť znášať zlo“ (sv. Augustín, *Príhovory*, 46, 13). Najmä v týchto dňoch nám pomôže, keď budeme kontemplovať Ukrižovaného, aby sme si osvojili jeho trpezlivosť. Ďalším dobrým cvičením je prinášať k nemu tých najviac nepríjemných ľudí a prosiť o milosť, aby sme v súvislosti s nimi uviedli do praxe to dielo milosrdenstva, ktoré hoci je veľmi dobre známe, je často zanedbávané: *trpezlivo znášať nepríjemných ľudí*. A nie je to ľahké. Zamyslime sa - opakujem teraz - či to robíme: znášame trpezlivo dotieravých ľudí? Začína sa to prosbou pozerat' sa na nich so súcitom, Božím pohľadom, vedieť rozlíšiť ich tváre od ich chýb. Máme vo zvyku hodnotiť ľudí podľa chýb, ktorých sa dopúšťajú. Toto nie je dobré. Vnímajme ľudí podľa ich tváre, podľa ich srdca, a nie podľa ich chýb.

Napokon, na pestovanie trpezlivosti, cnosti, ktorá dáva dych životu, je dobré *rozšíriť svoj pohľad*. Napríklad tým, že neobmedzíme obzor sveta na vlastné problémy, ako nás k tomu vyzýva aj kniha *Nasledovanie Krista*. Hovorí takto: „Musíš teda pamätať na najťažšie utrpenia iných, aby si sa naučil znášať svoje vlastné, malé“, pamätajúc, že „niet vecí, hoci aj malej, ktorá, ak sa znáša z lásky k Bohu, neostane u Boha bez odmeny“ (III, 19). A opäť, keď sa cítime v zajatí skúšky, ako učí Jób, je dobré otvoriť sa s nádejou Božej novosti v pevnej dôvere, že on nesklame naše očakávania. Trpezlivosť a schopnosť znášať zlo.

A dnes sú tu, na tejto audiencii, dvaja ľudia, dvaja otcovia. Jeden je Izraelčan a druhý je Arab. Obaja v tejto vojne stratili svoje dcéry a obaja sú priatelia. Nepozerajú na nepriateľstvo vojny, ale hľadajú priateľstvo dvoch mužov, ktorí sa majú radi, a ktorí prešli tým istým ukrižovaním. Zamyslime sa nad týmto veľmi krásnym svedectvom týchto dvoch ľudí, ktorí cez svoje dcéry pretrpeli vojnu vo Svätej zemi. Drahí bratia, ďakujem vám za vaše svedectvo.

Zdroj: <https://www.vaticannews.va/sk/papez/news/2024-03/katechezy-o-nerestiach-a-cnostiach-13-trpezlivost.html>